

Hi ha disparitat de criteris en la valoració del risc per la gestació?

Rocío Villar Vinuesa
Metgessa del Treball
Servei de Salut Laboral
Parc de Salut Mar

XXIX Diada de l'Associació Catalana de Salut Laboral

Quo vadis Salut Laboral?

4. Treballadora amb elevada càrrega física (>10kg), quan sol·licitem prestació per risc?

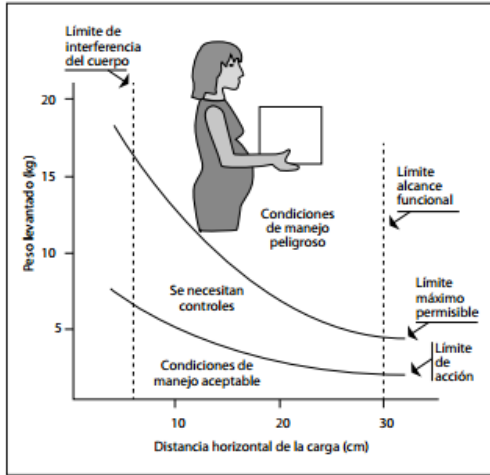

Figura 1. Peso máximo y distancia horizontal de la carga

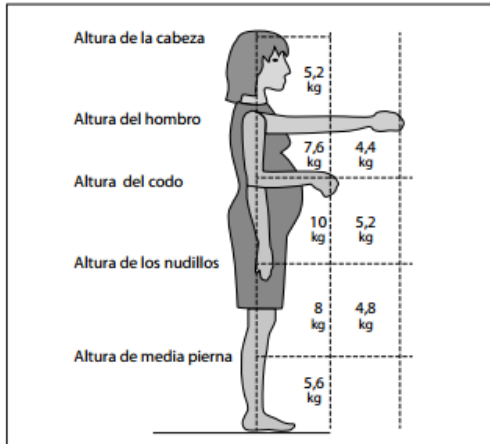

Figura 2. Peso aceptable y condiciones de manipulación

A tenir en compte altres factors associats a la manipulació de càrregues:

- Zona de manipulació
- Desplaçament vertical
- Girs del tronc
- Tipus de nanses, subjecció
- Duració i freqüència de la tasca
- Altres factors de risc:
  - Postures forçades
  - Bipedestació perllongada
  - ...

Ministerio de empleo y seguridad social. Directrices Para La Evaluación De Riesgos y Protección De La Maternidad En El Trabajo. INSHT. 2012

4. Treballadora amb elevada càrrega física (>10kg), quan sol·licitem prestació per risc?

- **Sis primers mesos d'embaràs:**

- Amb 4 manipulacions o més per torn de 8 hores, el pes màxim recomanat és de 5 kg.

- Si es realitzen menys de 4 manipulacions per torn de 8 hores, el pes màxim recomanat és de 10 kg.

- **A partir del setè mes d'embaràs:**

- Evitar la manipulació manual de càrregues

DIRECTRICES
PARA LA EVALUACIÓN
DE RIESGOS
Y PROTECCIÓN DE
LA MATERNIDAD EN
EL TRABAJO

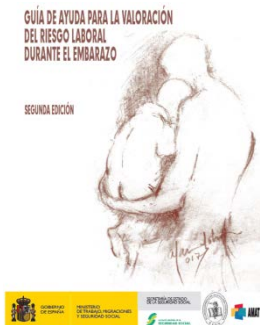

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y SEGURIDAD SOCIAL

4. Treballadora amb elevada càrrega física (>10kg), quan sol·licitem prestació per risc?

MANEJO MANUAL DE CARGAS	FRECUENCIA	Semana de inicio del Riesgo Embarazo Único		Semana de inicio del Riesgo Embarazo Múltiple	
		Jornada de 40 horas/sem.	Jornada de 20 horas/sem.	Jornada de 40 horas/sem.	Jornada de 20 horas/sem.
> 10 kg	≥ 4 veces/hora	20	22	18	20
	< 4 veces/hora	24	26	22	24
≥4-10 kg	≥ 4 veces/hora	24	28	22	26
	< 4 veces/hora	28	34	26	32

Instituto Nacional de la Seguridad Social. Guía de ayuda para la valoración del riesgo laboral durante el embarazo. 2019.

4. Treballadora amb elevada càrrega física (>10kg), quan sol·licitem prestació per risc?

Tabla 1 Resumen estudios con metaanálisis acerca de la posible asociación entre exposición a riesgos laborales y resultados del embarazo

Nº	AUTORES	AÑO PUBLICACIÓN	PERÍODO ESTUDIO	REVISTA	ESTUDIOS INCLUIDOS
1	Mozurkewich et al.	2000	1966 - 1999	Obstet Gynecol	29
2	Bonzini et al.	2011	1966-2010	BJOG	36
3	Bonde et al.	2013	1966-2012	Scand J Work Environ Health	30
4	Palmer et al.	2013	1966-2011	Occup Environ Med	86

Fuente: elaboración propia

4. Treballadora amb elevada càrrega física (>10kg), quan sol·licitem prestació per risc?

Tabla: 2. Comparación de los riesgos relativos u odds ratios para la asociación entre exposición a riesgos laborales y efectos en el embarazo

	Elevada carga física		Cansancio por trabajo acumulado			
	Estudio	OR/RR	IC 95%	Estudio	OR/RR	IC 95%
Parto prematuro	1	1,22	(1,16-1,29)	1	1,63	(1,33-1,98)
Retraso crecimiento						
Aborto espontáneo	3	1,32	(0,93-1,87)			
	3 ¹	1,02	(0,73-1,44)			
Bajo peso al nacer	1	1,37	(1,30-1,44)			
Preeclampsia	1	1,60	(1,30-1,96)			

*1: Mozurkewich et al., 2000; 2: Bonzini et al., 2011; 3: Bonde et al., 2013; 4: Palmer et al., 2013

3¹: Bonde et al., 2013, seleccionando sólo los estudios de más calidad

Fuente: elaboración propia

5. La turnicitat, la nocturnitat i la realització de jornades perllongades s'associen a...

DIRECTRICES
PARA LA EVALUACIÓN
DE RIESGOS
Y PROTECCIÓN DE
LA MATERNIDAD EN
EL TRABAJO

Treball a torns i treball nocturn:

- Alteració cicles biològics, qualitat de la son, augment de fatiga, ...
  - Preeclàmpsia en el treball a torns
  - Risc d'avortament, baix pes en néixer i part prematur
  - Abandonament de la lactància natural a la reincorporació al lloc de treball
-
- Tenir en compte altres factors de risc concurrents
  - Tenir en compte les característiques clíniques individuals

➤ Treball nocturn: entre les 22:00 i les 6.00, mínim tres hores en aquest horari

Ministerio de empleo y seguridad social. Directrices Para La Evaluación De Riesgos y Protección De La Maternidad En El Trabajo. INSHT. 2012

5. La turnicitat, la nocturnitat i la realització de jornades perllongades s'associen a...

GUÍA DE AYUDA PARA LA VALORACIÓN
DEL RIESGO LABORAL
DURANTE EL EMBARAZO

SEGUNDA EDICIÓN

➤ Treball nocturn:
entre les 24:00 i les 5.00, mínim tres hores en aquest horari

No existeix bibliografia concloent

- No es pot prohibir a una treballadora la realització de torn nocturn o a torns
- S'ha de preveure que les treballadores no es vegin obligades a realitzar-los (art 7 Directiva 92/85/CEE del Consell)

Instituto Nacional de la Seguridad Social. Guía de ayuda para la valoración del riesgo laboral durante el embarazo. 2019.

5. La turnicidad, la nocturnitat i la realització de jornades perllongades s'associen a...

Tabla: 3. Comparación de los riesgos relativos u odds ratios para la asociación entre exposición a riesgos laborales y efectos en el embarazo

	Turnicidad			Jornadas prolongadas			Nocturnidad		
	Estudio*	OR/RR	IC 95%	Estudio	OR/RR	IC 95%	Estudio	OR/RR	IC 95%
Parto prematuro	1	1,24	(1,06-1,46)	1	1,03	(0,92-1,16)	1	1,24	(1,06-1,46)
	2	1,16	(1,00-1,33)	4	1,23	(1,13-1,34)			
	4	1,14	(1,01-1,30)						
Retraso crecimiento	2	1,12	(1,03-1,22)	4	1,04	(0,94-1,16)			
	4	1,01	(0,92-1,10)						
Aborto espontáneo	3	1,12	(0,96-1,30)	3	1,36	(1,25-1,49)	3	1,51	(1,27-1,78)
				3 ¹	1,17	(0,80-1,71)			
Bajo peso al nacer									
Preeclampsia									

*1: Mozurkewich et al., 2000; 2: Bonzini et al., 2011; 3: Bonde et al., 2013; 4: Palmer et al., 2013

3¹: Bonde et al., 2013, seleccionando sólo los estudios de más calidad

Fuente: elaboración propia

6. Pediatra ni inmune a CMV, quina és la gestió que consideres més adequada a realitzar en el seu cas?

AGENTE BIOLÓGICO AB5: CITOMEGALOVIRUS			
Sinónimos	CMV. Virus del Herpes humano 5 (beta) (HHV-5)	Grupo	2
Características	<i>Herpesviridae</i> . ADN de doble cadena. Cápside icosaédrica.		
Transmisión	Transplacentaria (50%). Canal de parto. Leche materna. Contacto directo con secreciones maternas infectadas.		
Reservorio	Humanos.		
Supervivencia	Pocos días a temperatura ambiente.		
Zoonosis	No.		
Fuentes	Orina, saliva, sangre, secreciones genitales, leche materna, cultivos celulares.		
Dosis infectiva	Desconocida.		
Efectos en el embarazo y la lactancia			
Adulto	Asintomático. Fiebre por inflamación glandular. En personas inmunodeprimidos: neumonía e infecciones oculares, pérdida de la vista.		
Feto o embrión	Infección congénita generalizada asociada a la primoinfección materno - fetal, afectando sistema nervioso central e hígado; letargia, convulsiones, ictericia, neumonitis, encefalitis, coriorretinitis. Aborto. Formas congénitas inaparentes con excreción urinaria del virus prolongada y posibilidad de secuelas neuro-sensoriales: sordera, retraso psicomotor.		
Periodo riesgo	Embarazo (20 primeras semanas). Parto. Lactancia ⁽¹⁾ . El mayor riesgo de transmisión ocurre en las primoinfecciones maternas.		

Ministerio de empleo y seguridad social. Directrices Para La Evaluación De Riesgos y Protección De La Maternidad En El Trabajo. INSHT. 2012

6. Pediatria ni immune a CMV, quina és la gestió que consideres més adequada a realitzar en el seu cas?

GUÍA DE AYUDA PARA LA VALORACIÓN
DEL RIESGO LABORAL
DURANTE EL EMBARAZO

SEGUNDA EDICIÓN

Es considerará risc d'infecció en totes les treballadores embarassades no immunitzades dels serveis:

- Assistència primària a nens menors de 3 anys
- Urgències en contacte amb nens menors de 3 anys
- Pediatria
- UCI
- Unitat de trasplantaments

- En el col·lectiu de professores, educadores, etc. en possible contacte amb nens sans, tenir en compte la possibilitat de brots en escoles bressol

➤ Les treballadores gestants amb serologia negativa han de ser apartades del lloc de treball

Instituto Nacional de la Seguridad Social. Guía de ayuda para la valoración del riesgo laboral durante el embarazo. 2019.

7. Psicòloga d'un centre de Salut Mental que sol·licita la Prestació per risc durant la lactància....

- Sense dubtes en presència de factors de risc àmpliament estudiats:

Agents químics, cancerígens, mutagènics, ...

Fins ara no es reconeixien aspectes organitzatius de la jornada de treball:

Sentències del Tribunal Suprem (2018): *“..no cabe limitar la perspectiva de la presencia de riesgos a la exposición a contaminantes transmisibles por vía de la leche materna, porque con ello se estaría pervirtiendo el objetivo de la norma que pretende salvaguardar el mantenimiento de la lactancia natural...”*

8. Consideres la Prestació per risc durant l'embaràs una bona eina en quant a prevenció de riscos laborals es refereix?

PRESTACIÓ PER RISC

vs

INCAPACITAT TEMPORAL CC

Abans de que existeixi un dany per a la salut

Quan existeix dany o alteració de la salut

- Costos de cotització a càrrec de la Seguretat Social
- La treballadora rep el 100% de la seva retribució
- L'empresa dóna compliment a la Llei de PRL
- Mesures preventives per a tots els treballadors

- Costos de cotització a càrrec de l'empresa
- La treballadora pot veure disminuït el seu sou (a excepció de millora per conveni col·lectiu)

8. Consideres la Prestació per risc durant l'embaràs una bona eina en quant a prevenció de riscos laborals es refereix?

A CONSIDERAR / DEBATRE

- Prestació des d'un inici?
- Benefici per l'empresa?
- Benefici per la treballadora?
- Criteris consensuats amb les Mútues!
- Millora de les condicions de treball?
- Ús de la ITcc si no s'utilitza la prestació?

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ!!!

